

Kúria
végzése

Az ügy száma: Bfv.II.115/2023/11.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Harangozó Attila, a tanács elnöke
Dr. Demeter Zsuzsanna, előadó bíró
Dr. Somogyi Gábor, bíró
Dr. Metzing Márton, bíró
Dr. Kardos Andrea, bíró
Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2023. június 22.
Az ügy tárgya: személyes adattal visszaélés vétsége
Terhelt: ...
Elsőfok: Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság,
10.B.802/2020/116., ítélet, tárgyalás, 2021. november 5.
Másodfok: Fővárosi Törvényszék, 23.Bf.6043/2022/12., ítélet,
nyilvános ülés, 2022. október 19.
Az indítvány előterjesztője: Fővárosi Főügyészség
Az indítvány iránya: a terhelt terhére

Rendelkező rész

A Kúria a személyes adattal visszaélés vétsége miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a Fővárosi Főügyészség által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva a Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság 10.B.802/2020/116. számú és a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 23.Bf.6043/2022/12. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

[1] I. A Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság a 2021. november 5-én kihirdetett 10.B.802/2020/116. számú ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki rágalmazás vétségében [Btk. 226. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) és c) pont] és ezért őt megrovásban részesítette. A terheltet az ellene személyes adattal visszaélés vétsége [Btk. 219. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés] miatt emelt vád alól felmentette és kötelezte a felmerült bűnügyi költségből 500.000 forint megfizetésére.

[2] Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben ellentétes irányú fellebbezések folytán másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszék a 2022. október 19-én meghozott 23.Bf.6043/2022/12. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta; a terheltet az ellene rágalmazás vétsége [Btk. 226. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) és c) pont] miatt emelt vád alól is felmentette, az eljárás során felmerült bűnügyi költséget az államra terhelte, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[3] Az irányadó tényállás felülvizsgálattal érintett lényege szerint a korábban külföldön élő, magyar származású sértett 2018. március 9. napján a televízióadónak riportot adott arról, hogy Magyarországra szeretne költözni a külföldi migránshelyzet okozta rossz közbiztonság miatt. A csatorna a riportot aznap estétől sugározta a sértett személyazonosságának megállapítására alkalmas egyedi tulajdonságainak technikai úton történő torzítása nélkül, így látható volt a sértett arca és neve is. A riportot több sajtótermék is átvette.

[4] 2018. március 12. napján 13 óra 36 perckor a cég 1 médiatartalom-szolgáltató üzemeltetésében lévő internetes újság oldalán megjelent a terhelt újságíró cikke „Elítélték külföldön azt a nőt, aki a közmédia szerint a »romló közbiztonság« miatt jött haza” címmel.

[5] A cikkben a terhelt leírta, hogy „Hétrendbeli rágalmazásért, közbizalom elleni bűncselekményért és zaklatásért ítélték el külföldön azt a nőt, aki a magyar közmédiában azt állította: azért jött vissza külföldről, mert ott nagyon rossz a közbiztonság. Megszereztük azoknak a bűncselekményeknek a hivatalos, hatósági dokumentációt is, amelyek részletesen leírják, miért ítélték el a nőt. A birtokunkba került hatósági iratok szerint egyébként a nő az édesanyjával lakott, és több mint hétszázezer forintnyi koronát kellett fizetnie a sértetteknek, akik valamennyien külföldi állampolgárok. A sértett 2015. elejétől, több, külföldi állampolgár sérelmére követte el azokat a bűncselekményeket, amelyekért elítélték. Csak néhány példa: egy külföldi szomszédnőjével összeveszett, aztán elkezdett SMS-ket írogatni másoknak, amelyben kurvának és pszichopátának állította be a szomszédját; veszekedés közben kávéval öntött a szomszédjára, a sértett ezt levideózta, de szemtanúk is vallottak az ügyben; egyszer pszichológusnak, máskor állatvédőnek adta ki magát; egyszer pedig azt hazudta, hogy hivatalos személy. Az ítélet szerint a nőnek több külföldi állampolgár felé kellett kártérítést fizetnie a bizonyítottan elkövetett bűncselekmények miatt.”.

[6] A sértett az újságcikk alapján beazonosítható volt, írásban nem járult hozzá a bűnügyi személyes adatai nyilvánosságra hozatalához. Az újságcikket több más sajtótermék átvette, az interneten a nyilvánosság számára folyamatosan elérhető volt, illetve a mai napig elérhető. A sértett a cikk megjelenése után mobiltelefonon, illetve interneten keresztül több sértő, fenyegető jellegű üzenetet kapott.

[7] A sértett vonatkozásában külföldön 2016. június 8-án hozott ítéletet a járásbíróság B 651-16. szám alatt. Az ítélet meghozatalára a külföldi bíróságra 2016. március 17-én beérkezett ügyészi kamara által beadott vádindítvány alapján került sor. A vádindítvány lényegi pontjai azt rótták a sértett terhére, hogy a barátnőjéről különböző személyeknek küldött SMS-ekben valótlanul azt állította, hogy a barátnője pszichopata megrögzött hazudozó, elmebeteg, sztriptíztáncosnőként dolgozik, pszichológusi kezelésre lenne szüksége [I. a)-e) vádpont]; a sértett nagyszámú sértő jellegű üzenetet küldött a barátnőjének és ezzel zaklatta (II. vádpont); hivatalos személynek (állatvédelmi felügyelőnek) adta ki magát és hatósági jogkört gyakorolt (III. vádpont); egy harmadik személyről küldött sértő jellegű

üzeneteket más személyeknek, ezekben azt állította, hogy ezen személy által működtetett védett menhely egy család, az ott lakókat kihasználják [IV. a)-c) vádpont]; a sértett a barátnőjét azzal zaklatta, hogy egy esetben egy csésze kávé dobott, vagy öntött az arcába (V. vádpont).

[8] A járásbíróság ítéletében felelősségét az I. a)-e) vádpontokban a IV. a) és b) vádpontban, a III. vádpontban és az V. vádpontban állapította meg. A sértettet a II. és a IV. c) pontjában rögzített cselekmények miatti vád alól felmentette.

[9] A sértett 2018. március 14. és 15. napján magánindítványt (feljelentést) terjesztett elő az őt ért valótlan tényállítások miatt.

[10] **II. 1.** A bíróság jogerős, a vádról rendelkező határozatával szemben a Fővárosi Főügyészség terjesztett elő Bf.88/2023/1. szám alatt felülvizsgálati indítványt, a felülvizsgálat törvényi okaként a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont ac) alpontját megjelölve.

[11] Az indítvány érvelése szerint a terhelt a különleges személyes adattal visszaélés vétségét elkövette, e bűncselekmény tekintetében a bűnössége fennáll, ezért felmentésére a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével került sor.

[12] Indítványában utalt rá, hogy az alapügyben eljáró bíróságok helytállóan foglaltak állást arról, hogy a terhelt bűnügyi személyes adatot kezel, amikor az általa írt és közölt cikkben a sértett beazonosíthatósága mellett – a külföldi ítéletnek megfelelően – beszámolt a sértett elítéléséről, valamint egyetértett azzal is, hogy a terhelt cselekménye jogellenességének kérdése kapcsán az eljáró bíróságoknak alapjogi konfliktust kellett megítélni. Ugyanakkor álláspontja szerint a bíróságok az alapjogi értékelések összevetését hibásan végezték el, így tévesen jutottak arra a jogkövetkeztetésre is, hogy a tényállásban rögzített közlés nem tekinthető jogosulatlannak avagy céltól eltérően kezeltnek.

[13] Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban Infotv.) 4. § (1) bekezdése alapján – arra hivatkozással, hogy több eseti döntés is megfogalmazta – azzal érvelt, hogy az információs önrendelkezési jog megfelelő érvényesülése a személyes adatoknak az érintett hozzájárulása nélküli, jogos érdekből való kezelésére rendkívül szűk körben kerülhet sor, így a csak szűk körben korlátozható magánszféra védelmét és a szintén csak szűk körben visszafogható, társadalmi érdeket szolgáló alapjogot kell mérlegre tenni.

[14] Rámutatott, hogy a terhelt cikke „büntetőügyről szóló tudósításnak” nem tekinthető, miután a közzétett cselekmények jellegükre tekintettel a társadalom fokozott érdeklődése szempontjából jelentéktelenek, a közzététel nyilvánvalóan nem a generális prevenciót célozta, de nem állt fenn az ilyen közléseket indokoltá tevő méltányolható ok sem, ezáltal mindazon indokok, melyek az ilyen természetű sajtómegnyilvánulás jogszerűségét megalapozzák, nem érvényesülnek.

[15] Álláspontja szerint tévedtek az eljáró bíróságok akkor, amikor az egy alkalommal történt riport adása folytán közszereplőnek tekintett sértett esetében jogszerűnek találták a terhelt részéről a bűnügyi adat kezelését. Alkotmánybírósági határozatokra alapozva azt fejtette ki, hogy a közszereplői minőségen belül is szükséges olyan megkülönböztetést tenni, mely kihatással bír a türeli kötelezettség mértékét érintően, ezzel összefüggésben pedig – az adott ügaphöz kötötten – a személyes adatkezelés céljának és jogszerűségének megítélését illetően is differenciálni kell.

[16] Álláspontja szerint az eljáró bíróságok ténylegesen éppen annak nem adták meggyőző indokát, hogy a jelen ügy sértettjének esetében a személyiségvédelem korlátozottsága miatt éri el azt a fokot, amely alapján a bűnügyi személyes adatai a nyilvánosság elé tárhatóak, miután vitathatatlan, hogy a sértett esetében nem állnak fenn azok a körülmények, melyek a

közhatalmat gyakorló személyek és a közszereplő politikusok vonatkozásában a véleménynyilvánítás korlátozottságát szűkebb körben indokolják megállapítani.

[17] Hangsúlyozta, hogy az alapvető jogok konkrét ügyhöz való mérésénél – amely lényege, hogy a bíróság az alapvető jogok „kíméletes kiegyenlítésével és méltányos egyensúlyba hozásával” jut el a döntésig – nem hagyható figyelmen kívül a személyiségi jog mibenléte sem. A bűnügyi személyes adat, ugyanis kizárólag egyértelműen meghatározott, jogszerű célból, jog gyakorlása és kötelezettség teljesítése érdekében kezelhető és csak olyan személyes adat kezelhető, amely az adatkezelés megvalósulásához elengedhetetlen, a cél elérésére alkalmas.

[18] A jogerős ítélet indokolása alapján rögzítette, hogy az újságíró foglalkozású terhelt célja a sérelmezett tartalmú cikk közzétételével egy közéleti vita körébe tartozó kérdés kapcsán az volt, hogy az önként médiaszereplés lehetőségét kereső és vállaló sértett aktuális és a közéleti kommunikációt teljesen átható kérdésben tett megnyilvánulásait illesse kritikával, és a sértett vonatkozásában rendelkezésre álló adatok nyilvánosságra hozatalával arra hívja fel olvasói figyelmét, hogy az általa elmondottakat e tények tükrében is célszerű értelmezni.

[19] Hivatkozása szerint a jogerős ítélet megfogalmazásában a terhelt azzal vonta kétségbe a sértett által elmondottak hitelességét, hogy a publikációjában közölte a sértett múltban tanúsított magatartását, és ezek az összefüggések indokolták a sértetthez köthető bűncselekmények és büntetésének közlését. Ezzel szemben álláspontja szerint egy – a konkrét esetben a külföldi közbiztonságról, az ottani migránshelyzetről véleményét kifejtő – riportot adó személy esetében szóba sem jöhet a személyiségvédelmének oly mérvű lecsökkenése, mely indokolhatja, hogy kizárólag a sértett szavahihetőségének megkérdőjelezhetősége érdekében róla bűnügyi személyes adatot (vagy akár egészségügyi személyes adatot) lehessen közölni.

[20] Kitért arra, hogy a nem közhatalmat gyakorló, nem hivatásos közszereplő sértettet érintően a személyes bűnügyi adatok ilyen célú kezelése nem köthető a médiának a tájékoztatáshoz való joggal összefüggő feladatához, ekként a véleménynyilvánítás szabadságának oltalmát sem élvezheti. Álláspontja szerint erre figyelemmel tévedtek a bíróságok, amikor a közlést elfogadható adatkezelési célból megtettnek értékelték, és arra az álláspontra jutottak, hogy a külföldi előélet megismerése révén a sértetti nyilatkozat komplex megismeréséhez olyan társadalmi érdek fűződik, mely felülírja a sértett bűnügyi személyes adattal kapcsolatos személyiségi jogát.

[21] Megjegyezte, hogy a rendelkezésre álló adatok szerint a sértett egyetlen alkalommal nyilvánult meg nyilvánosan a közügyeket érintően, így az ő tekintetében nem lehet arról beszélni, hogy rendszeres vagy időszakonként megjelenő szereplőjévé vált volna a közéletnek, mindemellett egyszeri médiaszereplése jelentős véleményformáló hatással nyilvánvalóan nem bírt.

[22] Nem vitatta, hogy mindezek ellenére a sértett tekintetében is fennállt a bírálhatóság, a kritika megfogalmazásának lehetősége, közszereplése folytán az átlagosnál jobban kellett túrnie a kritikai megjegyzéseket, azonban őt érintően az ellenőrzés, ellenőrizhetőség sem indokolhatta a bűnügyi személyes adatok nyilvánosság elé tárását, és az sem állítható, hogy ezen adatkörre vonatkozó tényközlések nélkül a véleményformálás ellehetetlenült volna.

[23] Kiemelte, hogy az arányosítást illetően nem hagyható figyelmen kívül az sem, hogy a cikk közreadása és a sértett külföldön folyt büntetőeljárásban érintett cselekményeinek elkövetési ideje között három év telt el, továbbá hangsúlyozta, hogy a sértett közzétett bűnügyi adatai nem mutatnak összefüggést a sértett médianyilatkozatával, közszereplőként való fellépésével. Az egyszeri médiamegyilvánulással érintett sértett közszereplői minősége

mellett személyiségi jogának a védelme nem szűkölt le oly mérvűen, hogy különleges személyes adatát a terhelt kezelhesse a sértett tevékenységét, akár annak hitelességét érintő sajtóreagálásában, tűrési kötelezettsége ugyanis csak abban a körben válhatott fokozottabbá, amely területen tett megnyilvánulásából – külföldi migránshelyzet okozta általa tapasztalt rossz közbiztonság – a közszereplő státusza fakad.

[24] Az ügyészégi álláspont szerint mindezek alapján jogellenességet kizáró ok nem merült fel, a felmentett terhelt elkövette a különleges személyes adattal visszaélés vétségét, így e bűncselekmény tekintetében a bűnössége fennáll, ezért a jogerős ítélet megváltoztatását, a terhelt különleges személyes adattal visszaélés vétségében [Btk. 226. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) és c) pont] bűnösnek kimondását, és vele szemben megrovás alkalmazását indítványozta.

[25] 2. A Legfőbb Ügyészség a BF.102/2023/3. számú átiratában a Fővárosi Főügyészség által előterjesztett felülvizsgálati indítványt kiegészítéssel és az indítvány pontosításával fenntartotta.

[26] Utalt rá, hogy az első- és a másodfokú bíróság ítéletének indokolásában rögzítetteknek megfelelően a terhelt tekintetében egyértelműen megvalósult a személyes adatok jogosulatlan kezelése. Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság – amely indokaival a másodfokú bíróság is maradéktalanul egyetértett – a jogosulatlan adatkezelést kizárólag az alapjogok megközelítéséből vizsgálta, annak alapján jutott arra a következtetésre, hogy a sértett bűnügyi személyes adatainak kezelésére jogszerűen került sor. Ezzel ellentétben azonban a terhelt által megszerzett adattal kapcsolatos – a külföldi weboldal általános szerződési feltételeiben (1.6. pont) meghatározott – előírások egyértelműen foglalnak állást a felhasználhatóságuk körét illetően; nevezetesen, hogy az ügyfél nem gyűjthet és nem is archiválhat olyan információkat, amelyek később közvetítik, átruházzák, vagy információt szolgáltathatnak másoknak.

[27] A sértett bűnügyi személyes adatainak céltól eltérő kezelése körében azt hangsúlyozta, hogy a terhelt által írott cikk nem érintette a sértettnek a tényállásbeli riportban előadott állításait, e sértetti állításokkal nem álltak összefüggésben azok a bűnügyi személyes adatok, amelyeket a terhelt nyilvánosságra hozott, így ezen adatok nyilvánosságra hozatalának nem szolgálhatott indokául az, hogy a sértett egy közérdeklődésre számot tartó kérdésben nyilatkozott korábban.

[28] Álláspontja szerint így a sértett bűnügyi személyes adatainak kezelésére jogosulatlanul, egyben az adatkezelés céljától eltérően került sor, vagyis a terhelt magatartása tényállásszerű, amelynek a társadalomra való veszélyessége sem vitás. A terhelti közlés alkalmával ugyanis a közéleti kérdésben a nyilvánosság tájékoztatásához a bűnügyi személyes adat közlésére nem volt szükség, a terhelt által megvalósított magatartást sem a közérdek, sem a közügyek megvitatása nem teszi jogszerűvé.

[29] Utalt arra, hogy a véleménynyilvánítás szabadsága és a sajtószabadság gyakorlása sem tekinthető a büntetőjogi felelősségre vonás akadályának. A véleménynyilvánítás ugyanis bűncselekmény megvalósításával nem gyakorolható, mely követelménynek a terhelt cselekménye nem felelt meg, ezért felmentésére a Btk. 219. § (3) bekezdése szerinti bűnügyi személyes adattal visszaélés vétségében törvénysértően került sor.

[30] Mindezekre figyelemmel a Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság 10.B.802/2020/116. számú és a Fővárosi Törvényszék 23.Bf.6043/2022/12. számú ítélet hatályon kívül helyezését és az ügyben eljáró elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását indítványozta.

[31] **III.** A felülvizsgálati indítvány alaptalan.

[32] 1. A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amely a jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozattal szemben – anyagi vagy eljárásjogi kifogás által – az anyagi jogerő

bekövetkeztével lezárt büntetőjogi főkérdés ismételt eldöntésének lehetőségét biztosítja. Ehhez mérten a törvény részletesen meghatározza alanyi, tárgyi és – bizonyos esetben – időbeli feltételét, kiváltképpen okát, jogosultját, valamint a Kúria felülbírálati és döntési jogkörét.

[33] A terhelt terhére az ügyészség terjeszthet elő felülvizsgálati indítványt [Be. 651. § (1) bekezdés], melyet a jogerős ügydöntő határozat közlésétől számított hat hónapon belül lehet előterjeszteni [Be. 652. § (3) bekezdés].

[34] A Fővárosi Főügyészség a felülvizsgálati indítványának törvényi okát a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont ac) pontjában jelölte meg, és a terhelt törvénysértő felmentését sérelmezte.

[35] Az iratokból megállapíthatóan a másodfokú bíróság 2022. november 21-én közölte az ügyészséggel a jogerős ügydöntő határozatot, amelyhez képest a Fővárosi Főügyészség 2023. január 19-én, a Be. 652. § (3) bekezdésében meghatározott határidőn belül, ekként joghatályosan nyújtotta be a felülvizsgálati indítványt.

[36] 2. Felülvizsgálat a Be. 648. §-a alapján csak a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen, és kizárólag a Be. 649. §-ában tételesen felsorolt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe. A felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető, ezért az azon kívül eső anyagi vagy eljárásjogi kérdések a felülvizsgálatban közömbösek.

[37] A Be. 649. § (1) bekezdés a) pont ac) alpontja szerint a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével mentette fel a terheltet.

[38] A felülvizsgálati indítvány a terhelt, személyes adattal visszaélés vétsége vádja alóli felmentését anyagi jogszabálysértés okán, annak törvénysértő mivoltára hivatkozással sérelmezte, ezért indítványa a felülvizsgálat fenti törvényi okának megfelel.

[39] Mivel a felülvizsgálati indítványban a jogerős ítéletben megállapított tényállás nem támadható [Be. 650. § (2) bekezdés], ezért a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye. A felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó [Be. 659. § (1) bekezdés].

[40] A Be. 659. § (5) bekezdése alapján a Kúria a jogerős ügydöntő határozatot – a feltétlen hatályon kívül helyezésre vezető okok kivételével – csak a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott részében, és csak a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján bírálja felül.

[41] A felülvizsgálati indítvány az emberi méltóság és egyes alapvető jogok elleni bűncselekmények körébe tartozó bűncselekmények közül kizárólag a személyes adattal visszaélés vétségét illetően kifogásolta a terhelt felmentését, amire tekintettel a Kúria – elfogadva az alapügyben eljáró bíróságoknak a cikk valóságnak megfelelő és valótlanságot tartalmazó részeinek jogi értékelésével kapcsolatos álláspontját – a rágalmazás vétségével összefüggő tartalom értékelésével nem foglalkozott.

[42] A jogerős ítélet szerint, a Btk. 219. § (1) bekezdés a) pontja alapján, aki a személyes adatok védelméről vagy kezeléséről szóló törvényi rendelkezések megszegésével haszonszerzési célból vagy jelentős érdeksérelmet okozva jogosulatlanul vagy a céltól eltérően személyes adatot kezel, vétséget követ el. A törvényhely (3) bekezdése szerint a cselekmény súlyosabban büntetendő, ha a személyes adattal visszaélést különleges adatra követik el.

[43] A bűncselekmény jogi tárgya az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdésében meghatározott személyes adatok védelméhez való jog.

[44] A törvényi tényállás keretdispozíció, amely háttérjogszabálya az Infotv., amelynek célja, hogy az Alaptörvény VI. cikke alapján, az ott biztosított alapjogok érvényesítése érdekében meghatározza az információs jogok tartalmát és biztosítsa e jogok hatékony érvényesülését.

[45] A Kúria megjegyzi, hogy a törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvénynek az Európai Unió adatvédelmi reformjával összefüggő módosításáról, valamint más kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2018. évi XXXVIII. törvénnyel, 2018. július 26. napjától – jelen ügy szempontjából már az elkövetési időt követően – módosult. A módosítás célja – többek között – Magyarország jogharmonizációs kötelezettségeinek teljesítése érdekében a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2016. április 27-i (EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: GDPR) végrehajtásához szükséges törvényi rendelkezések megalkotása volt. A GDPR uniós rendeleti jogforrásként közvetlen hatállyal bír és elsőbbsége van a belső jogban is.

[46] Az elkövetéskor hatályos szövegezés alapján a személyes adat fogalmát az Infotv. 3. § 2. pontja határozza meg, amely szerint az az érintettel kapcsolatba hozható adat – különösen az érintett neve, azonosító jele, valamint egy vagy több fizikai, fiziológiai, mentális, gazdasági, kulturális vagy szociális azonosságára jellemző ismeret –, valamint az adatból levonható, az érintettre vonatkozó következtetés, az érintett pedig az Infotv. 3. § 1. pontja értelmében bármely meghatározott, személyes adat alapján azonosított vagy – közvetlenül, vagy közvetve – azonosítható természetes személy.

[47] Az Infotv. 3. § 3. b) pontja szerint különleges adat a bűnügyi személyes adat, amely az Infotv. 3. § 4. pontja alapján a büntetőeljárás során vagy azt megelőzően a bűncselekménnyel vagy a büntetőeljárással összefüggésben, a büntetőeljárás lefolytatására, illetve a bűncselekmények felderítésére jogosult szerveknél, továbbá a büntetés-végrehajtás szervezeténél keletkezett, az érintettel kapcsolatba hozható, valamint a büntetett előéletre vonatkozó személyes adat.

[48] A bűncselekmény sértettje a személyes adattal érintett természetes személy.

[49] A Btk. 219. § (1) bekezdés a) pont szerinti fordulat elkövetési magatartása a jogosulatlan vagy céltól eltérő adatkezelés, amely aktív magatartást jelent.

[50] Az adatkezelés fogalmát az Infotv. 3. § 10. pontja (GDPR 4. cikk 2. pont) határozza meg. Ez – az alkalmazott eljárástól függetlenül – az adaton végzett bármely művelet vagy a műveletek összességét jelenti, így különösen az adat gyűjtése, felvétele, rögzítése, rendszerezése, tárolása, megváltoztatása, felhasználása, lekérdezése, továbbítása, nyilvánosságra hozatala, összehangolása vagy összekapcsolása, zárolása, törlése és megsemmisítése, valamint az adat további felhasználásának megakadályozása, fénykép-, hang- vagy képfelvétel készítése, valamint a személy azonosítására alkalmas fizikai jellemzők (pl. ujj- vagy tenyérnyomat, DNS-minta, íriszkép) rögzítése.

[51] A személyes adatok kezelésének jogalapját az Infotv. 5. és 6. §-ának rendelkezései határozzák meg.

[52] Személyes adat ennek megfelelően akkor kezelhető, ha

a) ahhoz az érintett hozzájárul, vagy

b) azt törvény vagy – törvény felhatalmazása alapján, az abban meghatározott körben – helyi önkormányzat rendelete közérdeken alapuló célból elrendeli (a továbbiakban: kötelező adatkezelés) [Infotv. 5. § (1) bekezdés].

[53] Különleges adat a 6. §-ban meghatározott esetekben, valamint akkor kezelhető, ha – jelen esetben releváns szabályozás alapján – az adatkezeléshez az érintett írásban hozzájárul, vagy a törvény közérdeken alapuló célból elrendeli [Infotv 5. § (2) bekezdés a) és c) pont].

[54] Személyes adat kezelhető akkor is, ha az érintett hozzájárulásának beszerzése lehetetlen vagy aránytalan költséggel járna, és a személyes adat kezelése

a) az adatkezelőre vonatkozó jogi kötelezettség teljesítése céljából szükséges, vagy

b) az adatkezelő vagy harmadik személy jogos érdekének érvényesítése céljából szükséges, és ezen érdek érvényesítése a személyes adatok védelméhez fűződő jog korlátozásával arányban áll elrendeli [Infotv 6. § (1) bekezdés].

[55] Jogtalanak a jogalap hiányában történő adatkezelés minősül és a cselekmény kizárólag ezáltal válhat tényállásszerűvé. A személyes adatok kezelésének alapelveire, valamint az adatkezelés jogalapja és általános feltételeire vonatkozó rendelkezései alapján az egyébként megfelelő jogalappal történő adatkezelés is tényállásszerű lesz, ha az a céljától eltérően történik.

[56] A személyes adatok kezelésének alapelveit az Infotv. 4. §-a (GDPR. 6. cikke) szabályozza.

[57] A személyes adat kezelésének célhoz kötöttsége azt jelenti, hogy a személyes adat kizárólag meghatározott célból, jog gyakorlása és kötelezettség teljesítése érdekében kezelhető. Az adatkezelésnek minden szakaszában meg kell felelnie az adatkezelés céljának, az adatok felvételének és kezelésének tisztességesnek és törvényesnek kell lennie. Csak olyan személyes adat kezelhető, amely az adatkezelés céljának megvalósulásához elengedhetetlen, a cél elérésére alkalmas. A személyes adat csak a cél megvalósulásához szükséges mértékben és ideig kezelhető [Infotv. 4. § (1)-(2) bekezdés].

[58] A jelen ügyben a sértett tekintetében az inkriminált adatok büntügyi személyes adatoknak minősülő volta, a terhelt adatkezelői minőségének ténye, továbbá, hogy a terhelt, miután a cikkben a sértettet beazonosítható módon számolt be a sértett korábbi büntetőügyeiről, azokban született bírósági döntésekről, azok alapjául szolgáló tényállási részletekről, a kiszabott szankcióról, adatkezelést végzett, nem volt vitatott; az alapügyben eljáró bíróságok és a felülvizsgálati indítvány ebben a körben egyező álláspontot fogadtak el.

[59] A személyes adatok védelme és a véleménynyilvánítás szabadsága egymással konkuráló viszonyban áll.

[60] Rámutat a Kúria, hogy ezt a kollíziót szem előtt tartva rögzíti a GDPR Preambulum (153) bekezdése, hogy „A tagállamok jogának össze kell egyeztetnie a véleménynyilvánítás és a tájékozódás – ideértve az újságírói, a tudományos, a művészi, illetve az irodalmi kifejezés – szabadságára vonatkozó szabályokat a személyes adatok védelmére vonatkozó, e rendelet szerinti joggal. Helyénvaló, hogy a kizárólag a személyes adatoknak az újságírás, a tudományos, a művészi vagy az irodalmi kifejezés céljából végzett kezelése eltérés tárgyat képezze vagy mentesüljön az e rendelet egyes rendelkezéseiben szereplő követelmények alól, ha ez ahhoz szükséges, hogy a személyes adatok védelméhez való jogot a véleménynyilvánítás szabadságához és tájékozódáshoz való joggal összeegyeztessék, amelyet a Charta 11. cikke biztosít. Ez alkalmazandó különösen a személyes adatok audiovizuális területen, valamint a hírchívekben és sajtókönyvtárakban történő kezelésére. Következésképpen a tagállamok jogalkotási intézkedések elfogadásával határozzák meg az ezen alapvető jogok közötti egyensúly érdekében a szükséges kivételeket és eltéréseket. A tagállamok kivételeket és eltéréseket fogadnak el az általános elvek, az érintett jogai, az adatkezelő és adatfeldolgozó, a személyes adatoknak harmadik országokba vagy nemzetközi szervezetek részére történő továbbítása, a független felügyeleti hatóságok, az együttműködés és az egységes alkalmazás, illetve az egyedi adatkezelési helyzetek tekintetében. Ha ezek a

kivételek vagy eltérések a tagállamok között különböznek, az adatkezelőre alkalmazandó tagállami jogot kell alkalmazni. A véleménynyilvánítás szabadságához való jog minden demokratikus társadalomban fennálló jelentőségének figyelembevétele érdekében az e szabadsághoz tartozó olyan fogalmakat, mint az újságírás, tágan kell értelmezni.”.

[61] A Preambulumban foglaltaknak megfelelően a GDPR 85. cikk (1) bekezdése kimondja, hogy „A tagállamok jogszabályban összeegyeztetik a személyes adatok e rendelet szerinti védelméhez való jogot a véleménynyilvánítás szabadságához és a tájékozódáshoz való joggal, ideértve a személyes adatok újságírási célból, illetve tudományos, művészi vagy irodalmi kifejezés céljából végzett kezelését is.”.

[62] Mindezekből következően azt vizsgálta a Kúria, hogy az alapügyben eljáró bíróságok alapjogi összevetése – a személyes adatok védelméhez, illetve a véleménynyilvánítás szabadságához való jog érvényesülési sorrendjének áttekintése – során helytálló érvek mentén foglaltak-e állást a személyes adattal visszaélés tényállásszerűségét illetően.

[63] A vizsgálat kiindulópontja az volt, hogy a személyes adattal visszaélés tényállási elemei maradéktalanul megvalósultak-e, azaz a kollízió büntetőjog relevanciájú-e.

[64] A Legfőbb Ügyészség az átiratában a terhelt magatartása jogellenességét a sértett bűnügyi személyes adatainak forrásul szolgáló külföldi weboldal általános szerződési feltételei 1.6. pontjának megsértésében látta. Az adatkezelés külföldi jogi szabályozásának, illetve valamely eu-s szabály megsértését azonban nem állította.

[65] Az elkövetéskor hatályos Btk. 219. § (1) bekezdés a) pontja szerinti személyes adattal visszaélés törvényi tényállása a személyes adatok védelméről vagy kezeléséről szóló törvényi rendelkezések megszegését követeli meg.

[66] A rendelkezésre álló adatok szerint a külföldi weboldal adatbázis a külföldi jogszabályoknak megfelelően nyilvános, így mindenki számára szabadon, azaz jogszerűen megismerhetővé teszi a külföldi bírósági ítéletekben rögzített bűnügyi személyes adatokat.

[67] A Legfőbb Ügyészség által hivatkozott általános szerződési feltételek nem törvényi – de akár a GDPR előírásaira is figyelemmel – még csak nem is Európai Unió kötelező jogi aktusában meghatározott – rendelkezés, így a terhelt magatartása – ha meg is szegte az általános szerződési feltételeket – nem jogszabálysértő.

[68] Az első- és a másodfokú bíróság ítéletében a személyes adatok jogellenes, tovább a céltól eltérő kezelése körében rendkívüli részletességgel – kitérve az Alkotmánybíróság döntéseire és a jogalkalmazás gyakorlatára – foglalkozott a személyes adatok védelmére és a sajtószabadság alapjoga összemérésével, az indokolása ebben a körben kifejtettek maradéktalansága folytán kiegészítésre nem szorul, megismétlése pedig szükségtelen. A Kúria az ebből vont következtetéssel is egyetért, nevezetesen, hogy az újságíró foglalkozású terhelt adatkezelése céltól eltérőnek sem tekinthető, miután célja a sérelmezett tartalmú cikk közzétételével egy közéleti vita körébe tartozó kérdés kapcsán az volt, hogy az önként nyilvános médiaszereplés lehetőségét kereső és vállaló sértett aktuális és a közérdeklődésre számot tartott témában tett megnyilatkozását illesse – öncélú, alázó, gyalázkodás nélküli – kritikával, ugyanakkor a sértett vonatkozásában rendelkezésére álló adatok nyilvánosságra hozatalával arra hívja fel olvasói figyelmét, hogy az általa elmondottakat e tények tükrében is célszerű értelmezni.

[69] Ekként helyesen foglaltak állást az eljáró bíróságok, hogy a terhelt felülvizsgálattal érintett magatartása nem valósította meg a személyes adattal visszaélés vétségét, azaz a cselekménye nem bűncselekmény [Be. 566. § (1) bekezdés a) pont].

[70] Mindezekre tekintettel – miután a Kúria olyan felülvizsgálati okot, melynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles, nem észlelt – a

megtámadott határozatokat a Be. 660. § (1) bekezdése szerinti tanácsülésen eljárva, a Be. 662. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta. A Kúria a felülvizsgálati eljárásban – a Kúria elnöke számára a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 10. § (2) bekezdésében biztosított felhatalmazás alapján, a Kúria ügyelosztási rendjének IV.6. pontjában írt rendelkezés nyomán – öttagú tanácsban járt el.

[71] **IV.** A Kúria végzése ellen a Be. 6. § (4) bekezdésére tekintettel nincs helye fellebbezésnek, felülvizsgálatát a Be. 650. § (1) bekezdés b) pont második fordulata zárja ki.

[72] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egyszer nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul; az említett törvényhely (7) bekezdése szerint felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. A Be. 656. § (4) bekezdése pedig akként rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2023. június 22.

Dr. Harangozó Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Demeter Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Somogyi Gábor s.k. bíró, Dr. Metzinger Márton s.k. bíró, Dr. Boros Tibor s.k. bíró